

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL

Pe un an 400 Lei.
pe un jumătate de an 200 Lei

Abonamentele se plătesc nu-
când înainte!

Inscrisă la registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1933.

Intemeietori: † Al. Lupăanu-Melin și Iuliu Maior

Proprietar și director: IULIU MAIOR

Redactor: SEVER BARBU

Adresa: BLAJ, jnd. Târnava Mică. Telefon Nr. 68.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

Un șir Corp V, adică de lărgimea a
doi milimetri, Lei 15 Lărgimea de
1 centimetru Lei 60.

Ni-se prelungeste viața?

Scriam în numărul trecut al gazetei că tipografia ne-a trimis o scrisoare, prin care ne anunță că, întrucât nu-i plătim întreaga datorie de peste 500.000 Lei, nu ne mai tipărește gazeta.

Am alergat numai decât pe la toți datorașii din Blaj și am adunat cu mare greu, împreună cu ce ne-a sosit pe poștă, 75.000 Lei, pe cari am predat numai decât tipografiei. Urmarea a fost, că ni-se mă tipărește și acest număr.

Că ce se va întâmpla în viitor, atârnă dela cetitorii acestei gazete. În mâinile lor e pusă viața sau moartea acestei gazete.

Avem cetitori cari nu numai că sunt în regulă cu abonamentul pe 1943, ci ne-au trimis bani de i-am trecut și pe 1944. Ca să nu amintim de numeroșii cetitori cari ne-au trimis și ajutor la gazeta, în schimb cei mai mulți nu și-au plătit abonamentul pe 1943, iar o mare mulțime are datorii însemnate și pe 1940, 1941 și 1942, căci pe ceice ne datorează și pe anii dinainte de cedarea Ardealului — și sunt și la aceia vreo 2 milioane de Lei — i-am șters dintre abonați, lăsându-i în plata Domnului.

Avem afară, la abonații dela 1940 încoace, peste două milioane de Lei, ba și la ceice au tipărit publicații în gazeta noastră avem peste 100.000 Lei. Ce folos însă, că batem toaca la urechea surdului, că, ori cât îi provocăm — și am cheltuit numai pe provocări peste 10.000 Lei — nu mai vreau nici să audă nici să mai știe de noi.

Pentru directorul acestei gazete e grozavă durere când

își vede prăbușită munca de 25 ani; când trebuie să se despartă de această gazetă. Dar, dacă așa vreau cetitorii, n'are ce face. Se mângâie cu vorba românească: „Fă bine și așteaptă rău“.

Păcatul lui este că a trimis gazeta tuturor cari au abonat-o, creșând că sunt oameni de omenie, când colo peste 3000 de abonați au rămas datori cu sume mai mari sau mai mici, așa că suma pierderilor se ridică la peste 2 milioane Lei.

Insă, înainte de-a lăsa să moară această gazetă, va publica într'un număr de adio pe toți datorașii acestei gazete cu sumele pe cari ni-le datorează și apoi îi va urmări cu avocatul, pentru că nu poate nimenea toți, să se nenorocească pentru totdeauna.

Ni-se impută că anul acesta am ridicat de 2 ori prețul abonamentului. Dar ce era să facem, dacă nouă ni-s'a ridicat de trei ori tiparul și hârtia? Pentru anul viitor ridicăm abonamentul la 500 Lei; dăm însă în schimb și un calendar frumos, care se vinde cu 80 Lei, iară trimiterea pe poștă ne costează 10 Lei, așa că propriu zis, n'am ridicat abonamentul decât cu zece Lei.

Atunci, când o mulțime de mârfuluri s'au ridicat cu sute și chiar cu mii de procente, să nu ni-se impute nouă, dacă am fost siliți a ridica abonamentul — în cursul a nului acestuia dela 260 la 400 Lei, adică cu abia 140 Lei.

Vorba e că, întrucât abonații noștri ne vor trimite abonamentele restante în timpul cel mai scurt posibil, „Unirea Poporului“ va intra și într'al 26-lea an de viață; iar dacă nu, vom fi nevoiți

Postul Crăciunului

Minunata rânduială bisericească a stabilit ca — înainte de luminatul praznic al nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, al întrupării sale, în chip mai presus de fire, din Maica Fecioară — să ne pregătim sufletește prin post și rugăciune.

Dacă auzim că în satul sau în orașul nostru vine un mare demnitar, ne îmbrăcăm în hainele cele mai bune, spre a-i ieși întru întâmpinare. Câtă pregătire nu se face pentru primirea mai marilor noștri pământești! Cu atât mai mult se cuvine, să ne pregătim, când e vorba să primim pe Împăratul Împăraților, pe Stăpânul a toate. Pregătirea aceasta o facem prin rugă-cernică și prin post.

Postul este tăria pustnicilor, arma de neînving a viețuitorilor după chipul îngeresc, în trup fiind încă. Dela zidirea lumii făptura omenescă a început să înțeleagă rolul deosebit de binefăcător al sfântului și marelui post, prin care și sănătatea sufletească și cea trupească deopotrivă se îndreaptă. Știut este că oamenii cari țin posturile trăiesc mai mult.

În toate religiile vechi (adică înainte de Mântuitorul) găsim și posturi. Chiar filozofii păgâni au ajuns să recomande postul. Vieța cumpătată și postul le recomandă și mintea naturală a omului. Filozoful păgân Socrate spunea că niciodată nu e bine să mănânci atât de mult, încât să te scoli sătul dela masă. Pitagora își învață ucenicii în ale filozofiei, să nu mănânce carne, căci din mâncarea cărnii provin multe rele și multe ispite.

a o sista. În cazul acesta abonații rău platnici vor răspunde înaintea istoriei și a lui Dumnezeu pentru moartea acestei gazete și vor duce în spinare, o veșnicie întreagă, sumele cu cari ne datorează. Morile lui Dumnezeu macină încet dar sigur!!

Sunt și în zilele noastre învățați cari ne recomandă, să ne hrănim mai ales cu legume și cu lapte. Tolstoi a fost împotriva cărnii, ca și Rousseau și mulți alți scriitori. Doctorul Pochet, vestit prin cărțile sale de îndrumare a tineretului, spune că postul este o mare binefacere pentru trupul nostru. Mâncătorii de carne multă se îmbolnăvesc adesea. Își scurtează viața prin aceea că trupul lor trebuie să-și risipească puterile, ca să mistuie mereu carne.

Noi creștinii primim cu multă bucurie adevărurile despre post spuse de doctori și de cei cari cugătesc despre viața cumpătată și ne pare nespuse de bine că și ei au aceeaș părere, că postul lungeste viața și că este binefăcător, ceea ce se poate vedea și din faptul că postitorii trăiesc mai mult. Sfântul Anton și mulți alți pustnici din părțile Egiptului au trăit mult peste 100 de ani, deși au postit toată viața.

Există în Apus un ordin călugăresc cu pravila foarte aspră — Trapiștii. — Nu vorbesc, nu mănâncă niciodată carne. Sfântul Părinte Papa Pius XI voia să le permită să mănânce și ei carne. S'a prezentat la Sfântul Părinte o delegație impunătoare, formată din bătrâni voinici, roșii la față, de aproape 100 de ani, cari din fragedă pruncie au trăit tot la mândstiri trapiste și niciodată n'au mâncat carne. Au rugat pe Sfântul Părinte, să le permită ca și în viitor să trăiască tot așa. Sfântul Părinte le-a ascultat cererea și le-a îngăduit și pe mai departe aceeaș viață.

Noi creștinii postim, fiindcă citim în Biblie că au postit toți oamenii mari. Câte zile a postit Sf. Prooroc Ilie în pustiu? Câte zile a postit Sf. Ioan Botezătorul înainte mergătorul Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos? Insuș Mântuitorul, Dumnezeu adevărat și om perfect, postește. S'a retras în pustiu spre a posti. Ne spune și nouă să postim. Despre un soiu de demoni spune că nu pot fi scoși decât prin rugăciune și post.

Ne obligă să postim și poruncile

bisericești. Postim, spre a fi mai buni, spre a lupta împotriva răului. Postul creștinesc trebuie să fie însoțit de fapte bune, de faptele milei sufletești. Să ne rugăm, ca Nașterea Domnului să ne fie cu adevărat bucurie spirituală, ca să progresăm întru săvârșirea voinței lui Dumnezeu și întru preamărirea Lui.

Fiindcă trăim în vremi grele, de crâncenă încăierare, în cari multe părți ale lumii acesteia sunt lipsite de hrana trebuitoare oamenilor; fiindcă în multe părți nu se pot găsi mâncări de post; fiindcă războiul, prin care trecem, aduce cu sine în multe părți lipsuri multe. Sfântul Părinte dela Roma, capul văzut al Bisericii lui Isus-Cristos, pe baza puterii ce i-s'a dat de către Domnul, de a lega și deslega, a dat deslegare la post. Răuvoitorii au început să facă gânceavă; spunând celor slabi de înger, că de acum e stricată legea postului. Să nu dați crezare la glasurile clevețitoare, la cei cari vorbesc cu răutate! Postul rămâne, iar deslegarea e dată numai pentru vremile grele prin cari trecem.

Iosif E. Naghtu

Câți elevi avem la Blaj. În școlile secundare din Blaj avem înscriși anul acesta nu mai puțin de 2303 elevi, dintre cari 1952 greco-catolici, 340 ortodocși, 4 romano-catolici, 4 evangelici reformați și 3 evangelici lutherani. 2292 sunt români și 11 străini. Nu sunt zecotiți aici teologii și elevii din școlile primare. Suntem curioși că în școlile secundare ortodoxe dela Sibiu, Brașov și Bistrița, câți elevi greco-catolici sunt înscriși.

GRAUNTE SUFLETEȘTI

Despre bună creștere, sau educație

Oare cine este chemat să dea bună creștere, sau să facă educație tinerilor în chip deosebit? Apoi tata și mama, căci atunci când pruncul ontare face o nădrăvănie, nenea Gheorghe numai decât mustră-luiește spunând: așa te lavați totăi tău și mamă-ta?

În cazul că strengăniile se țin lent, putem spune că acel băiat e necrescut. Ori, această hulă de necrescut a băiatului se sparge în capul părinților. Desigur că vrerea noastră este, ca să nu nămbie nimeni cu capul spart. Apoi atuncia cu toții avem datoria să ne îndreptăm pașii spre calea Mântuitorului, atât prin vorbe, cât mai ales prin pildă. Cu ce fel de pildă? Cu ce exemple cari sunt în stare să facă pe tineri să iubească pe Dumnezeu și să urască pentru totdeauna pe Diavol.

Ca noi părinții să putem face pildă de acest fel, se cere, să avem sufletul curat. Pentru că purtările noastre curate vor fi pentru copii de o parte o frână pentru greșelile lor, iar de alta parte noi vom fi un model de a face și ei la fel, ceea ce se cheamă educator. Ori, ca să ajungem educatori, trebuie să munșim de zor viața întregă. Purtarea, vorba, îmbrăcămintea și toate celelalte trebuie să ne fie pătrunse de curentul electric al seriozității și al bunului simț creștinesc. Deoarece

Sf. Ioan Gorădesur zice: „Pilde bune mai limpezi glasuri dau decât orice trâmbiță”, iar Sf. Grigore adaugă: „Că acel glas pătrunde (pe copii), care e întărit de viața celui ce-l rostește”.

Ținând seamă de proverbul că: nimeni nu poate da ceesece nu are, noi părinții trebuie să avem mai întâi educație, căci numai așa vom avea ce da fiilor noștri. Pentru că dacă n'ai, ce să dai?

Și de unde să ne adăpăm sufletul de educație? Apoi din Cartea Mântuitorului care în această privință mai ales e un izvor nesecat de înțelepciune și lumină. Știu femei și bărbați elevioși, cari mai ales Dumnezeu și în sărbători citesc pagini întregi din Sf. Scriptură. Citirea din Cartea Sfântă, câte un sfert de ceas zilnic, pentru a-și înviora sufletul, o face cu multă râvnă un director de școală de învățători, care lucrul îl recomandă și elevilor să-l facă pe viață. Cunoșc însă și deamne directoare de școli secundare, cari nu se mulțumesc numai cu citirea Sfintei Scripturi, ci se cuminesc la Sf. Liturghie în fiecare zi. Și tot acest scop de a putea fi pildă aleasă pentru bună creștere a copiilor noștri fete și băieți, îl urmărește și Agrul și Rechinănea Mariană, când chiamă și pe tată și pe mamă la cuminescarea lenară. Așa că la această chemare să nu așteptăm multă rugămintă dela preot, că noi părinții ne iubim copiii noștri, e un

lucru și firesc și frumos, cu o condiție însă, ca dragostea noastră să fie cu cinste și cu omenie. De ce? Pentru că numai așa va fi autoritatea noastră de așă rinte respectată și iubită, iar porunca noastră va fi împlinită cu drag.

Oa fericită este clipa, în care am făcut cunoștință cu oameni, sau cu tineri disciplinați în toate cele, cu multă hotărâre de a se ocupa cu regularitate de lucruri grele, cu multă dragoste curată față de oricine și cu multă cinste și înțelegere față de orice planșă. Ori, toate acestea leolăuă ne dau mângăritul educației sau al bunei creșteri, care e cel mai frumos cadou de făcut copiilor noștri.

Până când necreșterea, blestemată necreștere, ce totdeauna își învârtă ochii spre destrăbălare și care nelocostat caută să atragă și pe alții în băltoaca ei de apă verde și împușită, fie-ne permis s'o asemănăm cu un șarpe urias, care, mai înainte de a-și înghiți pradă fie chiar și om, scuipă pe el bale învenimate.

Să dea Dumnezeu ca, Țara noastră bogată, să fie bogată și la fete și fete cu simțiri curate, care tineret bine crescut sau educat, e rani mare dar pentru Patrie, chiar decât un cer înstelat.

Păr. Octavian Fulcea

Taceți!...

...și pereții au urechi!

Flecăreala fără rost, talc capul celui prost...

FOIȚA

„UNIRII POPORULUI“

Doine de pe valea Mureșului

Mureș, Mureșelule,
Seca-ți-ar izvoarele
Să trec cu picioarele
Ca să-mi văd mândruțele,
Cum trăiesc îndepărtate
Departe prin alte sate.

Mare-i Doamne, pământu,
Nu-i mai greu ca urātu,
De urât te poți ascunde,
De dragoste nu ai unde.
Ori unde ti-i chitula
La inimă te-o durea,
Și ori unde te-i ascunde
La inimă te-o pătrunde.

Foaie verde mărăcine
Trece-un dor și altu vine
Toate-s, mândro, dela tine.
Trece-un dor și-o supărare
Și vine alta mai mare.

Vai de mine, ce să fac
Cu două doruri pe cap.
Cu doru m'aș împăca
Dar ce fac cu dragostea?
Mândra când îmi vine 'n gând,
Mă deștept din somn plângând,
Mă leagă ca frunza 'n crâng
Și ca iarba de pe câmp.

Mureș, Mureș, apă rece
Tulburat ești, tot te-oi trece.
Dac'o fi vremea mai bună
Te-oi trece seara pe lună,
Dac'o fi vremea mai rea
Te-oi trece cum oi putea.

Dute dor cu Mureșul
Nu-mi mai rupe sufletul,
Dute dor unde te mări
La mândra la căpătâi.
Te-ășează pe-o perinuță
La mândra la inimuță.

Trimisă de premilitarul JUNCA SILVIU
com. Găltiu, jud. Alba

Când sortești ori trimitești
bani, arătați-ne totdeauna, și
neapărat, și Nr. din stânga
fășii, cu care vă merge gazeta.
Altfel nu putem rezolvi scriso-
rile D'voastre.

O lecție

Intr'un sat trăia un bătrân înțelept și milostiv. N'avea copii, dar ajuta cu punga și cu sufletul pe toți copiii celor nevoiași.

Intr'o zi vine la el un nepot și-i cere un galben cu împrumut.

— Am să ți-l întorc, unchiule să nu porți grije.

Bătrânul, binevoitor, zice nepotului:

— Bine..., uite, întinde mâna colo pe poliță și ai să găsești acolo galbenul.

Tânărul ia banul bucuros și pleacă. Peste câteva zile, vine iar nepotul:

— Să-mi mai împrumuți un galben, unchiule, ca să ți-i aduc pe urmă pe amândoi.

— Bine, nepoate... întinde mâna pe poliță...

Bucuria tânărului era nestăpănită. S'a repetat întâmplarea aceasta și a treia oară.

— N'ai s'ăștepti mult, unchiule... să fii încredințat...

Intr'un târziu, vine nepotul trist și încurcat și nu știe cum să rupă vorba:

— Numai un galben... dar numai unul... și am să ți-i aduc pe urmă pe toți...

Bătrânul, liniștit și bun, îi face semnul acela obișnuit:

— Intinde mâna și... ia-ți galbenul de pe poliță...

Nepotul, îmbujorat și fericit, se repede lacom la bani. Băjbăie el pe poliță, se sucește, se învârtăște, nu găsește nimic.

Bătrânul îl urmăria cu liniște.

Nepotul se mai înalță în degete, băjbăie din nou, cată atent, dar rămâne iarăși abătut,

Bătrânul atunci îl întrebă cu prefăcătorie:

— Da ce-i?

— Nu găsesc galbenul.

— Cum se poate!

— Am căutat și nu-i nimic. Bătrânul se face că tresare ca de-o amintire:

— Da l-ai pus tu acolo, înapoi la locul de unde ai tot luat?

— Eu? nu...

— Apoi dacă nu l-ai pus, de ce-l mai cauți degeaba? — nu știi că de unde iei și nu mai pui la loc, se mântue odată?

ION ADAM
Pe lângă valcă

Vizitațiile canonice ale I. P. S. Sale Dr. Valeriu Traian Frențiu

Administratorul Apostolic al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș, I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, a cercetat, săptămânile trecute, în zilele de 21—28 Octombrie, câteva parohii din protopopiatele Brașovului din vicariatul Făgărașului și din protopopiatul Tichindeaului.

Venind dâla București, mai întâi s'a oprit la Brașov, unde a slujit sf. liturghie arhierescă, la care a cântat corul mixt al bisericii, condus de Păr. Ioan Giurgea. Apoi a luat parte la simdul de toamnă al preoților, prezidat de Păr. protopop Aurel Ghilea.

După amiaza a plecat la Tohanul Vechiu, însoțit de suita sa, în care se afla: vicarul Mitropoliei, Ilustritatea Sa Sr. Victor Macaveiu, Păr. canonic Nicolae Popp, notarul consistorial Păr. Nicolae Florea și secretarul episcopesc Păr. Aurel Rusu. La aceeași suită s'a mai alăturat și dl inspector general administrativ Joe Gheman, dl prefect al județului Brașov Colonel Manole Enescu și alții mulți dintre oficialități. Și aici s'a slujit sf. liturghie arhierescă, răspunsurile fiind date de corul Malaxa condus de dl Stănculescu. Aici I. P. S. Sa făcut și un părăstas pentru eroii căzuți pe câmpul deluptă.

De aici a plecat la Șinca Veche, unde slujit sf. liturghie arhierescă fiind de față și dl subprefect al județului Făgăraș dl Nicolae Gănesu, primpretorul Ovidiu Fulicea inginerul I. Cristea dela prefectură. Credincioșii au ascultat cu mare evlavie cuvintele părintești

ale I. P. S. Sale, care îndată după masă a plecat mai departe.

La Vad I. P. S. Sa a făcut litia euharistică de războiu și le-a vorbit credincioșilor, cari au rămas foarte mângăiați.

De acolo a plecat la Făgăraș, unde a fost primit de însuși dl general Gheorghe Gheorghiu prefectul județului. I. P. S. Sa a fost foarte plăcut surprins de vechea biserică zidită la anul 1697 de domnitorul Constantin Brâncoveanu; chiar de aceea, după sf. liturghie, a slujit și un părăstas pentru marele și cuceritul domnitor și pentru eroii noștri. La această sf. liturghie a luat parte tot ce are Făgărașul mai de seamă. La recepția din casa parohială s'au prezentat toți preoții, afară de cel ortodox, ceace nu l-a surprins pe I. P. S. Sa, fiindcă în tot drumul vizitației canonice nu l-a salutat nici un preot ortodox. Aici I. P. S. Sa a luat parte, în ziua următoare, și la sinodul vicarial.

Mărți dimineața, la sărbătoarea sf. Dumitru, I. P. S. Sa a plecat la Ileni, unde a slujit sf. liturghie arhierescă și părăstas, ca după amiaza să ajungă la Copăceni, satul de naștere al marelui mitropolit Dr. Vasile Suci, unde a slujit litia euharistică. De acolo a plecat în 27 Octombrie la Iași și a slujit sf. liturghie arhierescă, iar după amiaza a sosit la Netot, de unde a plecat descălecătorul Negru Vodă. Și aici neobositul arhieru a slujit litia euharistică. În drum spre Făgăraș a mai vizitat și Telechi Recea și Vaida Recea, iar în ziua de 28 Octombrie

a plecat la Săcădate, care se ține de districtul protopopesc al Tichindeaului. Aici I. P. S. Sa a luat parte la sinodul protopopesc dela Săcădate.

Cu aceasta s'a sfârșit vizitația canonică, iară Duminecă în 31 Octombrie I. P. S. Sa a plecat însoțit de Păr. canonic Nicolae Popp și Augustin Folea la Sebeș-Alba, unde a binecuvântat biserica nou pictată și a slujit sf. liturghie arhierescă.

Pretutindenea I. P. S. Sa a rostit și câte o predică potrivită cu împrejurările, iară poporul credincios l-a primit cu porți triumfale, autoritățile l-au însoțit și i-au pus la dispoziție automobilele. Credincioșii cei mulți, nevăzând încă slujind un arhieru, au rămas foarte încântați de slujbele arhieresti, săvârșite cu toată pompa, iară mângăierea care le-a rămas în suflet este de nedescris.

Pagina agristului

Ceva despre persecuțiile religioase

Cine sunt persecutorii — De ce este Biserica persecutată

În viața sa lungă de aproape două mii de ani, Biserica a întâlnit în calea ei o mulțime de persecuții care de care mai grăncene. Ea a fost aproape în continuu persecutată, când dintr-o parte, când dintr-alta, când de pretutindenea. Ea a suferit cu paciință și cu demnitate toate loviturile ce i-s'au dat și a învins.

Abia s'a născut Biserica Mântuitorului și s'a și dovedit că ea este ca și dumnezeescul ei Fondator,

„semnul, căruia i-se va zice împotriva”. Împotriva ei s'au ridicat toți șarlatanii, toate gunoarele omenirii, toate puterile iadului mai mici sau mai mari; în contra ei s'au întrebuițat toate mijloacele de prigonire pe care le-a putut iscodi mintea bolnavă: focul, spânzurătoarea, uleiul fierbinte, furcile, ocnle, fiarele sălbatice, și a. m. d. Nu s'a cruțat nimic împotriva ei, pentru a o distruge.

Și totuși iadul n'a isbutit să-și ajungă scopul. Biserica a rămas în picioare; persecuțiile n'au slăbit-o, ci au făcut-o să-și adune puterile și să iasă mai puternică, mai strălucitoare din luptă. Dușmanii ei de eri au trecut cu toții în neagra veșnicie și nimeni nu le mai pomenește numele, iar Biserica strălucește mai puternic decât soarele de pe cer.

Ca și în trecut, Biserica e persecutată și astăzi în multe țări, unde preoții și credincioșii ei sunt îngropați, jupuiți sau arși de vii, altarele zdrobite și bisericile pângărite în fel și formă, averile răpitate și școlile transformate în pușcării.

De ce atâta ură contra Bisericii catolice? De ce sunt așa de crunt persecutați preoții, călugării și credincioșii catolici? Pentru ce li-se răpesc bisericile și bisericuțele și li-se transformă în magazii, garaje, cinematografe și sale de spectacole? Sunt, oare, catolicii persecutați niște criminali, niște hoți? Dacă da, atunci de ce n'au persecutorii curajul să li-o spună și să li-o dovedească?! Este o justiție până și pentru cei din urmă făcători de rele. De ce nu este o justiție și pentru catolici? De ce sunt, oare, catolicii tratați ca niște fiare sălbatice pentru niște crime închipuite, pentru niște delict ce se inventează împotriva lor? Pentru ce?

Durea unei despărțiri

Abia s'a svonit că armatele germanești române vor evacua Capul de pd Cuban și iată că la comandante e o îngrămădire neobișnuit de populație civilă. Toți cer să li-se permită a pleca din sate și orașe, pentru a se pune undeva, departe în spate, la adăpostul armelor creștine. Foarte mulți solicită angajamente în industriile din Aps și dreptul de a rămâne pentru totdeauna acolo. Și armatele noastre, venite aci pentru a aduce liniștea și siguranța proprietății și a familiei, au trebuit să facă sforțări ne mai pomenite, spre a ușura și rija nesfârșitele convoae de refugiați care, de bunăvoie, părăsesc locurile unde au trăit până acum, valând peste sărăcia gospodăriei și pustietatea cenușei din vatră, și pe fierbinți de lacrimi, căci nu e lucru ușor s'o rupi deodată cu trecutul de amintiri și tradiții ce te leagă de un ținut!... În aceste părăsiri uriașe de sate și regiuni, s'au produs adeseori scene zdumătoare, când părinții s'au despărțit de copii, cei tineri au părăsit pe cei bătrâni sau bolnavi, frații și s'au despărțit de frați schi-

lozi, în sfârșit întâmplări care îți mișcă sufletul și-ți umezesc ochii.

Iată una din acestea: Plecarea locuitorilor din comuna Gortagaevskaja era pe sfârșite. Toți cei sănătoși sau care avuseseră mijloace de transport se găseau acum departe pe drumul pribegiei. Clopotele bisericii ridicată de o mare unitate de cavalerie română, vesteau în fiecare dimineață plecarea unui nou convoi. Și dangătul trist și târânat al clopotelor se amestecă cu lacrimile bărbaților, cu bocetul femeilor, și cu scâncetul copiilor care se agățau de pulpana mamei și o întrebau: „unde mergem?”.

Mai rămăsese în sat numai familia Avanesov, compusă din doi bătrâni, care aveau un copil căsătorit, iar acesta la rândul lui avea trei copii. Bătrânul Avanesov era surd și orb. În sufletul copilului său se dădea o luptă sfâșietoare. Să plece numai cu soția și copiii și să-și lase părinții aci, sau să rămână și el cu ei. Mamă-sa plângea zi și noapte că nora și copilul nu o vor lua cu ei. O auzeam spunând că e destul de tare, și va îndura tot greul drumului, că le va da ajutor la copii și câte altele. „Moșul — zicea ea — trebuie să rămână, căci fiind

orb, mai mult ne încurcă pe drum, dar eu pentru ce să rămân aici?” Când cei tineri s'au hotărât s'o ia cu ei, fața i-s'a înseninat deodată și a început să lege cu grabă micile bocelute pe care aveau să le poarte fiecare în spate. Bătrânul Avanesov nu știa încă nimic!... Ocupația lui de totdeauna era, să taie lemne cu un fierăstrău mic și ruginit, de par'că ar fi ispășit un blestem dumnezeesc.

În dimineața hotărâtă plecării, când fiul său, zdrobit de plâns și dureri, s'a aplecat și i-a spus la ureche că ei pleacă, bătrânul a rămas deodată acolo ca o stană, cu ochii, ce nu mai zăreau nimic de atâția ani, pierduți în nemărginire. Fierăstrăul îi căzu din mână, mușchii feței începură să i-se contractese, ca la începutul izbucnirii în plâns două șiroaie de lacrimi să-și croiască drum prin barba stufoasă și murdară, apoi mâinile îi căzură moi pe lângă corp și glasul lui, încet și tremurat, venit par'că dintr'un mormânt, n'a răspuns decât atât: „Bine. Măcar să scăpați voi. Eu sunt bătrân și n'o să mai trăiesc mult”. Au trecut apoi fiecare și au sărutat mâna bătrânului orb, iar nevasta, oprindu-și c'o cărpă năvala lacrimi-

milor, i-a sărutat pentru ultima dată ochii fără vedere, strecurându-i în poală ceva mâncare. Bătrânul a rămas încă mult în această stare. Din când în când împreună mâinile cruce la piept, îngânând în șoaptă cine știe ce rugăciuni...

Într'un târziu a început să taie din nou lemne, iar scârțâitul ferăstrăului său, monoton și trist, urmărea ca un cântec de jale pe toți ai casei, care plecaseră!...

Sblt. D. Bunescu

Mănec-te lume amarul

Mănec-te lume amarul
Că mi-ai dat amar cu carul.
Mi l'ai dat și mi dai meru
Mai mult decât ași vrea cu.
Eu ași vrea ca să se gate
Tu-mi trimiți amar de moarte.
Măcar, Doamne, de ași muri,
De amar m'ași mântui,
Că în groapă știu cu bine
Amarul nu'l duc cu mine,
Ci rămâne pe pământ
Să mai ducă în mormânt
Tineri cum sunt și cu
Mort de amar și de dor greu.

Din Obreja-Alba.

IONEL ROȘCOVEL-OBREJA

Ura care urmărește pas cu pas Biserica catolică, pe slujitorii altarelor ei și pe fiii ei cei mai buni, e îndreptată mai mult nu contra persoanei preoților și mirenilor care sunt nevinovați, ci contra cauzei pe care o slujesc: cauza adevărului, cauza binelui, cauza religiei, cauza lui Dumnezeu. Episcopul cutare, preotul cutare este prigonit pentru că propovăduiește religia cea adevărată. Mireanul cutare este persecutat pentru că merge la sfânta liturghie și deci practică religia. Biserica cutare este răpită și pângărită pentru că în ea se servește religia cea adevărată. Averile bisericesti sunt răpite sau confiscate pentru că adăpostesc pe slujitorii religiei celei adevărate și pentru că prind bine prigonitorilor... Și catolicii, preoți și mireni, tineri și bătrâni, bărbați și femei, suferă toate aceste umiliri cu răbdare și cu demnitate, bine știind că le suferă pentru Cristos și cauza sa, bine știind că Cristos îi va răsplăti așa cum numai El știe.

Persecutorii de azi ai Bisericii ar trebui să învețe dela înaintașii lor, că, orice ar face, nu-și pot duce la îndeplinire planul, căci Biserica Mântuitorului e zidită pe stâncă și porțile iadului, oricât ar isbi-o, nu o vor învinge. Să înțeleagă ceea ce a spus mai anii trecuți învățatul episcop francez, Monseniorul Freppel: „aciea ce s'ar complăce în visul urit de a distruge Biserica catolică, s'ar asemăna unui șobolan care ar vrea să roadă Monthlancul (cel mai înalt munte din Europa)*.

Florea Hodălanu

Un picur de miere într'o oală de oțet

Acuma, când „Unirea Poporului“ trage de moarte, din cauza nedreptății unor cititori cari nu vreau să-și plătească abonamentul, ne cade atât de bine, când primim câte o scrisoare încurajatoare, cum e și aceasta, primită dela dl sublocotenent Crișan I. Leon dela Oficiul Poștal Militar Nr. 740:

12. X. 1943.

Sfinția Voastră,

Mi-a trimis un prieten două gazete dela Blaj, aici pe front, scoase și tipărite cu multă trudă sub îngrijirea Sfinției Voastre.

Le-am citit și răscolit pe toate fețele, cu dragostea și bucuria cu cari citesc și scrisorile primite dela mama, frați și cei dragi ai mei din țară, pentru că simțeam în fiecare literă numai dragoste și mângăiere sufletească.

Aceste gazete au această bogăție cu vârf și îndesat în raport cu alte gazete ce apar în aceleași condiții.

Acum, după șase luni de când sunt pe front și pus în situația de-a nu le mai avea la îndemână ca mai înainte, simt acest lucru și pot spune, spre rușinea mea, că rău am făcut atunci când eram în țară, că nu le dam importanța cuvenită.

Sertru rândurile acestea ca o măr-

Pomenirea lui Moldovănuțiu

Cercul cultural al „Astrei“ din Moldovenești, fostul Varfalău, din județul Turda, a sărbătorit cu multă însuflețire Duminecă, în 28 Octombrie, 28 ani dela moartea și 110 ani dela nașterea marelui Moldovănuțiu, unul dintre cel mai de seamă oameni pe cari i-a dat Blajul neamului românesc.

Acest Moldovănuțiu s'a născut la anul 1833 în Varfalău din părinți iobagi și venind la Blaj la școală, a ajuns mai întâi profesor, apoi director și pe urmă canonic, prepozit și vicar general la Blaj, ba dela moartea mitropolitului Dr. Ioan Vancea și până la așezarea în scaun a mitropolitului Dr. Victor Mihaiyi a fost vicar capitular, adică locțiitor de mitropolit. Mai mult, el a ajuns chiar președintele „Astrei“ și membru ordinar al Academiei Române.

A fost un om învățat, un preot de seamă și un mare român, apoi unul dintre cei mai mari binefăcători ai neamului.

La sărbătorirea lui Moldovănuțiu au plecat la Moldovenești Păr. prepozit și vicar general Dr. Victor Macaveiu, Păr. canonic Iuliu Maior și strănepotul său de frate dl Eugen Moldovan, avocatul Mitropoliei noastre.

După o primire frumoasă, s'a slujit sf. liturghie lângă bisericuța frumoasă și bine îngrijită, în cimiter, de către Păr. vicar Macaveiu, înconjurat de Păr. canonic Maior și de Păr. Vasile Lupu din Copăceni-Turda și de doi diaconi-clerici dela Blaj. Răspunsurile le-a dat corul teologilor dela Blaj condus de Păr. profesor Ioan Florea.

După sf. liturghie ne-am coborât în mijlocul satului și la o masă, la care cu puțin înainte făcuse și Păr. locotenent-colonel Buracu o slujbă ortodoxă de campanie, aceiași unde apoi preoți uniți au slujit parastasul pentru marele Moldovănuțiu și pentru eroii neamului căzuți pe câmpurile de luptă pentru întregirea neamului.

A vorbit frumos Păr. vicar general Macaveiu, arătând virtuțile marelui Moldovănuțiu, apoi dl locotenent-colonel și comandant al regimentului de vânători de acolo, fostul ministru profesor Dr. Valer Moldovan din Turda în numele „Astrei“, inspectorul școlar în numele Ministerului Culturii Naționale și dl învățator Iluțiu în numele gazetărilor.

Sărbătoarea s'a sfârșit cu un banchet servit la școală.

Vorbești cam mult, conștii, și mai ales prea multe răscoccești, când n'ai ce vorbi.

turisiră publică, promițând solemn înscrierea mea în rândurile cititorilor gazetei acestela în cel mai scurt timp posibil.

Cu supunere fiească

Leon

O scrisoare din Odesa dela 1884

Intre mulții școlari pe cari i-a avut și i-a învățat la Blaj Ioan Micu Moldovanu, probabil că a fost și acela care-i scrie aceste rânduri. Va fi studiat aici câțiva ani, apoi, având deasemenia înclinări spre viața practică, va fi părăsit cartea, pentru a se îndeletnici cu afaceri neguțătorești. Ajutoarele și binefacerile pe cari le va fi primit și el din partea lui „Moldovănuțiu“ ca atâtea alte sute și sute de școlari, l-au făcut să nu-și uite de Blaj și de educatorii lui. Trecând în Țara Românească și fiind angajat la fabrica de postav din Târgu-Neamț, autorul scrisorii a ajuns în Basarabia și Ucraina, având încredințarea să cumpere lână necesară fabricării postavului pentru armată și funcționari. În drumurile lui a poposit și la Odesa, unde, aducându-și aminte de anii tinereții petrecuți la Blaj, îi scrie lui I. M. Moldovanu rândurile de mai jos:

Odesa în 17/24 Iulie 1884

Preastimabil și Stimat,

Domnule Canonic

la Blaj.

Fiind aici în puternicul Stat Rusia, mi-am adus aminte de Onor. Dv. Persoană și al Rever. și de tot respectabilului Domn Prepozit Papfalvi, și prin urmare mi-am luat libertatea a Vă împărtăși ceva cătuși de puțin de aici:

Eu sunt de vreo 2 luni în Rusia, pentru cumpărături de lână, cantitate mai mare, pentru „Prima fabrică română de postav“, care lucrează pentru întreaga oștire română, și pentru personalul drumului ferat, și alte institute ale Statului comori. Aceasta fabrică este a Domnului Colonel Alcar, în Târgu-Neamț.

Am umblat întreaga Basarabie, adeca în primele orașe: Chilia, Reni, Ismail, Bolgrad, Chișinău, Bender.

Apoi am venit înlăuntru, și anume la deosebit de frumoasa Odesa apoi, am trecut prin Moscova, la vestitul târg Nijni-Novgrad, care este în mare depărtare. Recolta este cam de mijlocie, industria înainteză foarte rapid în toate ramurile. Vite cornute și cai, roșii mari, sunt nespuse de multe. Mii de grămezi de vite cornute și de herghelii de cai umblă pe câmpurile cele lăfite ale Basarabiei, și în tot imperiul imens rusesc. Apoi oi sunt așa multe, câte nu puteți crede. Un proprietar mic oferă 2000 puduri lână sparcă, adeca 2600 oca, sau cam 3200 kgr. Este un șwab, anume Felsfein, are drept până la vreo 5000 câini la oi, și să nu gândiți că este numai poveste, însă faptă adevărată.

Apoi drumul ferat este după sistem nou. Vagoanele sunt nobile, și călătoria foarte ieftină, pas exemplu, din Ungheni până la Odesa este o distanță îndoit cât dela Brașov la Blaj, și plătești cl. II 7 ruble 25 copeici, sau 8 flo-

rini și vreo 75 cruceri. Taxa măr-furilor este însă ieftină, asemenea și hrana. Preoțimea este stimată de jos până sus, apoi școlii sunt și germane și este liber a vorbi orice limbă și a scrie; numai politica să nu faci, că apoi te trimite franco la insula Pachalin ori la Siberia. Fiește care vadă de efacerii lui, și apoi este bine. Jurnalele noastre scriu multe fleacuri despre Rusia, apoi aici vezi îndată, că nu este

Odesa este un oraș a la Paris. Ulițe late drept, oable dela răsărit la apus, și dela miază-zi la miază-noapte. Așa plan au lesat Don de Risiele, întemeietorul Cdesei, promenadă la dreapta și stânga pe fiecare uliță. Zidurile din piață quadrată, apoi tramvai și fiacără ieftine. La fieștecare scdă, muzica militară, și petrecanii, ș Rușii sunt foarte complexanți.

V'ași mai scrie, însă nă grăbesc fiind gata să plec la Cherson al doilea.

Rămâi cu deosebită stia și respect. Al Dv. supus sufletesc

Grigore Poșescu.

Câte nu s'au schimbat le atunci și orânduile din vestita înmărație a Țarilor. Lucruri și oameni ca primit alte înfățișări. În locul steplor împânzite, străbătute de cirez de vite și herghelii de cai, au apărut tractoarele, cari spintecă pământul în lung și lat, pentru a-l însămînța cu tot atâtea cereale și plani industriale. Veselia și larga comunicativitate a sufletului rusesc e odinioară a pierit de pe fețele numenilor. A rămas doar metoda de depărtare în Siberia ori în oceanului înghețat de Nor. Însă nu numai pentru cei cari fe „politică“, ci pentru oricare uritor care nu este pe placul regimului actual sovietic.

SM.

Marea serbare studențească dela Sibiu

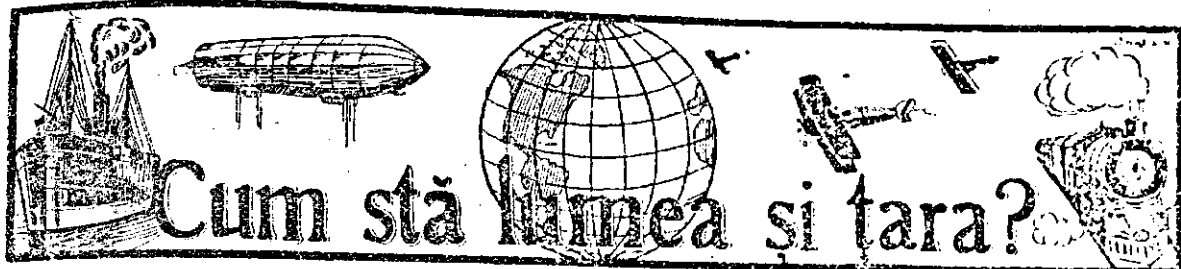
Universitatea ardeleană „Regele Ferdinand“ din Cluj a început la Sibiu un nou an școlar. Cu est prilej, în capitala de acum a Ardealului, s'au făcut serbări mărețe la care a luat parte tot ce a avut școlarul mai ales.

După slujba religioasă, studenții în trunte cu profesorii, au trecut convoiu prin Piața Regele Ferdinand la Teatrul Municipal, unde început programul serbării.

Corul studentesc a cântat Imnul Regal.

D. prof. Dr. Iuliu Hațieganu, rectorul universității, într'o cuvânt frumoasă, a arătat marele rol pe e îl joacă Universitatea Ardeleană viața națională și drepturile Romnilor asupra Transilvaniei.

Adresându se tineretului unitar, a spus: „Vă mulțumesc inimă de părinte pentru ținuta voastră academică... Fiți mai de departe ai neamului, trăiți cu credit în Dumnezeu, cu înțelepciunea știință și cu vigoare în sănătatea

Foamea din Italia de miazăzi

Știri venite din Italia anunță, că în Italia de miazăzi domnește o mare foamete. În primele săptămâni după ocuparea anglo-americană, populația nu a primit nici un fel de mâncare. Astăzi italienii primesc numai 100 grame pâine pe zi (a zecea parte dintr'un kilogram).

Trupele de ocupație engleze au confiscat toate posturile de radio și aparatele de fotografiat, pentru ca să nu afle și alții situația grea în care se găsește Italia ocupată de aliați.

Conferința dela Moscova

Sfatul celor trei mari puteri: Statele Unite, Anglia și Rusia, ținut la Moscova, s'a terminat. Din comunicatul oficial nu am putut afla prea multe. Hotărârile luate au rămas secrete.

Țările neutre susțin că s'a hotărât internaționalizarea celor trei porți ale Mării Mediterane, adică a strâmtorilor Dardanele și Bosfor, a Suezului și a Gibraltarului. În acest scop se va forma pentru fiecare ieșire din Mediterană câte o comisie compusă din reprezentanții Angliei, Statelor Unite și ai Rusiei. Turcia va avea delegat pentru Dardanele, Egiptul pentru Suez, iar Spania pentru Gibraltar.

Puterile aliate nu recunosc alipirea Austriei la Germania. Ele doresc să facă o Austrie autonomă și independentă.

Discuțiile cari au avut loc în legătură cu războiul nu se cunosc. Comunicatul nu pomeneste nimic despre cel de al doilea front pe care l-au cerut atât de mult Rușii.

După cât se vede, Anglia și America sunt mulțumite de rezultatul conferinței.

pentru a deveni conducători cu răspundere în țara mare și nouă a tătorilor Românilor".

După cuvântarea d-lui rector, studenții au cântat „Deșteaptă-te Române”.

Restul programului s'a desfășurat în sala Prefecturii și la Casa Studențească

Deschiderea noului an universitar dela Sibiu a fost o adevărată sărbătoare pentru întreg Ardealul

Intrevederea dela Cairo

Zilele trecute a avut loc la Cairo (Africa) o întrevedere între d. Menemencioglu, ministrul de externe al Turciei și d. Eden, ministrul de externe al Angliei. O știre engleză anunță că s'au discutat problemele politice din Balcani.

Din capitala Turciei se află că a luat parte la întrevedere și ambasadorul Statelor Unite.

Despre ce nu s'a putut vorbi la Moscova în fața Rusiei, se va vorbi la Cairo luându-se totodată măsuri de îndeplinire a planurilor anglo-americe.

Contele Ciano a fost arestat

Contele Ciano, fostul ministru de externe al Italiei, a fost arestat. El se află în fața tribunalului suprem, care-l va judeca pentru trădarea făcută față de Ducele Mussolini.

Iată ce scrie un ziar italian despre cel care era odată atât de mare în guvernul Italiei: „Când la palat se pregătea revoluția, contele Ciano era în centrul acestei activități și în loc de a-și manifesta solidaritatea (unirea) cu Ducele, căruia-i datoră întreaga sa carieră, el a luat parte la atentatul contra Ducelui, uitându-și toate obligațiile față de poporul italian și de Duce”.

După cum am arătat și în numărul trecut al ziarului nostru, fasciștii cer împușcarea lui Ciano, pentru caz de trădare.

Serbia va lupta contra comunismului

Generalul Nedici, conducătorul Serbiei, a făcut un apel către poporul sârb în care arată primejdia bolșevismului. Intre altele generalul Nedici spune: „Sârbul se va bate împotriva oricui pentru familie, pentru căminul și credința lui, care a fost și credința strămoșilor săi. Cu cel mai mare dispreț poporul sârb urmărește tocmeala dela Moscova, între bandiții plini de sânge și cei mai mari capitaliști. Astăzi în Serbia nu există decât un front anti-comunist”.

Dușmanii bolșevismului se înmulțesc pe zi ce trece.

Regele Victor Emanoil este sfătuit să abdice

La Neapole, mareșalul Badoglio a avut întrevederi cu șefii partidelor liberal, socialist și comunist. Cu acest prilej, s'a cerut abdicarea regelui Victor Emanuel al III-lea și înlăturarea prințului Umberto dela moștenirea tronului. S'a propus apoi formarea unei regențe pentru principele de Neapole, care are abia 6 ani. În felul acesta se va face ruptura definitivă între familia domnitoare și fasciștii.

Războiul cu Rusia

În săptămâna trecută, Rușii au continuat să atace cu forțe puternice pe întreg frontul răsăritean. Pierderile lor sunt foarte mari atât în material de război cât și în oameni. Marile lor atacuri s'au frânt în rezistența îndârjită a trupelor germane.

Astăzi se dau lupte grele în apropierea Kiewului, unde armatele sovietice caută să lărgească capetele de pod. Totuși Kiewul în urma hotărârii comandamentului german, a fost evacuat de bună voie.

În Crimeea de miazănoapte atacurile rusești au fost zădărnice de forțele germano-române.

În regiunea Kerci, Germanii, trecând la atac, au cucerit însemnat: poziții inamice.

Pe frontul de pe Nipru nu s'au făcut schimbări însemnate.

La Perecop, bolșevicii au suferit o înfrângere grea. Trupele blindate românești au câștigat victorii frumoase.

Bombardarea Vaticanului

În Roma, în locul unde locuiește Sf. Părinte și cardinalii Lui și care se numește Vatican — unde se află și cea mai mare și mai frumoasă biserică din lume catedrala „Sf. Petru” — a fost bombardată de avioanele anglo-americe. Toate frumusețile cari de sute de ani au fost adunate acolo — au fost distruse. Ba acum se comunică prin radio că și cupola (bolta bisericii) care a fost făcută de cei mai renumiți pictori și arhitecți din acea vreme, este amenințată să se dărâme.

Și ce este mai curios, că Stalin a felicitat pe aviatorii cari au reușit să facă această ispravă. El crede că prin dărâmarea bisericilor, va putea să dărâme și credința poporului italian. — Dar se înșală, fiindcă să nu uităm că omul la nenorocire își aduce aminte mai repede de Dumnezeu — decât la bucurie. Noi nu trebuie să uităm aceste lucruri — ci din contră să facem și noi ca toți catolicii din toată lumea — să înălțăm rugăciuni fierbinți către Dumnezeu să păzească pe Sf. Părinte.

Tot prin radio se comunică că toate popoarele catolice din lume, ba chiar și cardinalul din New York s'a interesat de starea Sf. Părinte și au rămas îngroziți de acest atac mișelesc — a unor oameni — cari în loc să se lupte cu Stukasurile nemțești, omoară femei și copii — ba or ajuns acum să dărâme și cea mai frumoasă biserică din lume.

Dar să nu uităm că Dumnezeu nu bate cu băta — și că nu va ierta că altarele sale au fost pângărite mai întâi de ruși pentru ca acum să fie bombardate și distruse de avioanele anglo-americe.

Să ne fie de învățătură și să știm ce ne așteaptă și pe noi.

Războiul din Italia

Dealungul fluviului Volturmo, luptele se mențin tot grele.

Armatele anglo-americe atacă cu forțe mari în regiunea Isernia, la miazăzi de Istonio.

Armata 5-a americană înaintează în direcția Venazro, iar armata 8-a britanică în direcția Isernia.

Înaintarea aliaților pe frontul italian este foarte anevoioasă. Germanii sunt bine pregătiți și resping atacurile aliaților prin contra-atacuri puternice.

A vorbit Stalin!

Cu ocazia aniversării revoluției bolșevice, Stalin a ținut o cuvântare în care a voit să arate că ce are el de gând să facă, dacă înving armatele lui.

El spune că Franța, Belgia, Jugoslavia, Polonia și Cehoslovacia precum și celelalte popoare cari se află sub protectoratul german, vor fi libere să-și aleagă să le conducă pe cine vreau ele.

Deasemenea, trebuie pedepsiți toți „Criminalii fasciști”, adică toți aceia cari au luptat contra

Știri scurte politice

Un ziar suedez aduce vestea că la Moscova s'a hotărât capitularea Finlandei fără condiții.

Avioane anglo-americane au sburat pe deasupra Ungariei. Comunicatul englezesc nu spune, dacă au aruncat bombe sau nu.

În Palestina s'an făcut manifestații contra Englezilor.

D. Bencz, fostul prim-ministru al Cehoslovaciei, va pleca încurând la Moscova. Se crede că această hotărâre este în strânsă legătură cu ceace s'a hotărât în conferința aliaților.

Ambasadorul Spaniei a fost primit în audiență de către Papa Pius al XII-lea.

16 aviatori din armata marșalului Badoglio au trecut în armata fascistă, ca să lupte pentru eliberarea Italiei.

D. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului de Miniștri, a împlinit 39 ani.

Pe frontul din Cuba, Rușii au pierdut 90 de unități în timp ce pierderile românești abia se ridică la 109 morți și 391 răniți.

În Marea Mediterană, de la începutul războiului, aliații au avut peste 100.000 morți, răniți și dispăruți.

În Istria, comuniștii sloveni au omorât 84 oameni.

bolșevismului și a hoardelor lui fără Dumnezeu.

Dar cu noi românii ce va fi?
Să ne ferească Dumnezeu!

Să fim mândri!

Intr'o gazetă ce apare în Brașov, s'a publicat știrea că Masaryk fostul președinte al republicii Cehoslovace, a fost român.

Di Silvestru Patița, care ne spune acest lucru, arată că printre românii din Moravia a întâlnit familii românești cu numele Măzeriche și cari erau neamuri cu marele om de stat Cehoslovac. Pe el l-ar fi chemat tot Măzeriche, însă cu timpul l-a fost schimbat numele cu cel de Masaryk.

Și iată că după ce am dat Ungariei o mulțime de oameni de seamă ca Corvinești, acum se dovedește că și Masaryk a fost român.

Să fim mândri de neamul din care ne tragem.

O știre engleză anunță că încurând va avea loc o întrevedere între dnii Roosevelt și Stalin.

Numărul greviștilor minieri din Statele Unite se ridică la 115 mii.

Stalin a oferit un dîneu în cinstea delegațiilor anglo-americane.

Știrile săptămânii

Ziua Regelui. Luni, 8 Nov. în ziua sfinților arhangheli Mihail și Gavril, s'a sărbătorit în toată țara, cu multă căldură, ziua numelui Majestății Sale Regelui Mihail I. Niciodată nu s'a simțit neamul românesc mai aproape de Regele său ca în aceste vremuri grele și de adevărată bejenie. La Blaj, în catedrala sf. Treimi, s'a făcut rugăciuni pentru Rege de către Ilustratului Sa Dr. Victor Măcaveia, vicarul Mitropoliei, înconjurat de canonici, de directorii și de profesori. Aceste rugăciuni au fost ascultate și de către autoritățile din Blaj.

Averea școlilor confesionale. Monitorul Oficial publică o lege prin care arată că toate bunurile școlilor primare confesionale române-uite din Transilvania și Banat, care după 1918 au devenit școli de stat, sunt și rămân proprietatea parohiilor.

Cumpărarea vinului din hibrizi. S'a hotărât ca vinul din hibrizi (viță ologă) să se cumpere de către direcțiunea monopolului alcoolului, pentru a se fabrica din el rachiu. Prețul vinului din hibrizi s'a fixat la suma de 20 Lei litrul.

A vrut să își omoare ginerile. Moșneagul Moșe Catana din comuna Târnova, județul Arad, în etate de 83 ani, a încercat să își omoare ginerile cu mai multe lovituri de topor. Întrebat de jandarmi, de ce a făcut această faptă urâtă, moșneagul a răspuns că a voit să l omoare, pentru că nu îl lăsa să bea țuică. Ginerile rânit se află în spital și se sbate între viață și moarte. Iată la ce este în stare să se ducă beutul!

Lapte românesc. Citim în „Poporul Românesc” din Chitila că în România se produc 2 miliarde 570 milioane litri lapte, din care 270 milioane lapte de oaie, 55 milioane lapte de bivoliță, 45 milioane lapte de capră și 2 miliarde 200 milioane litri lapte de vacă. Finlanda are 3.833.917 locuitori și 1.300.000 vaci; România 19.512.070 locuitori și 2 milioane 29.620 vaci. Finlanda vinde peste graniță 17.128.000 kg. unt, pe când România abia 116 mii kg. Ce ziceți la acesta?

Serbare românească la Odesa! O mare serbare a avut loc în orașul Odesa. În urma propunerilor d-lui prof. G. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, s'a așezat o placă de marmoră pe casa în care a locuit în războiul trecut marele poet ardelen Octavian Goga. De față a fost și vădava poetului. Au luat parte capii autorităților administrative și militare. S'au ținut curântări frumoase, arătându-se în cuvinte alese viața sbuciumată a neînfricatului luptător ardelen.

Ne a murit un gazetar harnic. În noaptea de 1 spre 2 Noiembrie a încetat din viață ziaristul Ion Drăgomiș, fost redactor al ziarului „Universul”. Ion Drăgomiș a fost un om învățat. Ca să cunoască țara, a colindat întreaga Europă. Pe lângă articolele gazetărești, a scris romane și povești frumoase. La vârsta de 43 ani, acest harnic gazetar pleacă dintre noi, lăsându-l pe gol în gazetăria românească. Dumnezeu să i facă parte cu dreptul!

Cultură ungurească. Din Regină, din teritoriul cedat, se vine știrea că la înmormântarea d-nei Terezia Măier o. Cornea, mama directorului nostru, Ungurii au aruncat în tot timpul prohodului cu pietri în pântec, ca să conturbe prohodul sînjit de 9 preoți, ceace li-s'a părut o manifestare românească. Eșteie vorba și arată cultura unui popor!

Ajutor la gazetă am primit de la P. S. Sa Dr. Ioan Bălan, episcopul Logojeului, care ne-a trimis, ca de altfel în fiecare an, 1000 Lei. Am mai primit apoi 665 Lei de la abonatul Ioan V. Munteanu din Plopeni, jud. Constanța. Le mulțumim din inimă și rogăm pe Dumnezeu, să le răsplătească Iamii.

A născut trei copii. Floarea Drăghuța din comuna Tău, județul Târnava-Mică, în etate de 31 ani, a născut trei copii: doi feciori și o fată. Până acum copiii sunt toți trei sănătoși. Bărbatul novestei încă nu știe nimic despre această naștere, deoarece este plecat la concentrare.

Și a împușcat logodnica. Tânărul Francisc Frauhauer din comuna Cărpini, județul Timiș-Torontal, lipsind mai multă vreme de acasă, logodnica sa Ecaterina Bernard l-a părăsit, intrând în legături de prietenie cu un alt tânăr. Francisc Frauhauer a încercat să câștige din nou dragostea fetei, însă fiindcă Ecaterina continua să iubescă pe cel de al doilea băiat, a fost împușcată cu trei gloanțe de revolver de către primul ei logodnic. După aceasta, sperându-se de pedeapsa ce-l aștepta, tânărul îndrăgostit și-a tras un glonte în tâmplă, punându-și capăt zilelor. Mare pacoste este și dragostea pe capul tinerilor!

Din legile țării

Ieffinirea judecătii

Toți cei cari cunosc stările de lucruri de pe sate, știu, câte năcazuri trebuie să îndure omul, care vrea să și caute dreptul său.

Se duce omul cătrănit la primărie și își spune neajunsul, iar acolo l-se spune:

— Dă-l în judecată.

— Să mai umblu pe la judecată pentru o clae de otavă? Mai bine îl las în știrea Domnului. La judecată trebuie să treci întâi pe la avocat, care-ți cere să pui înainte banii jos pentru timbre. Să pun și bani și până la urmă cine știe cum se întoarce roata.

Este adevărat că lucrurile stau așa. Păgubașul se lasă de pagubă, mai ales dacă e sărac și nu are bani, s'au hoțul se vede încurajat în faptele lui, că și așa nu-i face nimeni nimic.

În Monitorul Oficial din 4 Octombrie a apărut o lege, care face unele înlesniri la cei ce se adresează judecătii, dacă sunt mai săraci.

Legea spune așa: că acei locuitori dela sate care nu au alt venit decât acela după 5 hectare (vreo 10 jug.) pământ, sunt scutiți de toate timbrele dacă se duc la judecată pentru:

1. Datorii până la 25.000 Lei.

2. Acțiuni posesorii, adevă ceri folosința unui teren neclădit de cel mult 1 hectar de mare sau teren de construcție de cel mult o jumătate de hectar.

3. Acțiuni în revendicare, adevă pretinzi că-i pământul tău, dacă nu se urcă mai mult de o jumătate de hectar loc cultivabil și loc de casă până la 1250 metri pătrați.

4. Acțiunile penale arătate de unele articole din codul penal; strămutarea de hotar, desființarea sementelor de hotar, turburarea în posesiune și altele.

Sătenii comercianți nu se pot folosi de legea aceasta.

Cea mai mare ușurință a acestei legi, este că omul care vrea să reclame nu trebuie să mai mergi pe la avocat, ci se duce deadreptul la Judecătoria. Judecătorul ascultă plângerea și ia proces-verbal. Omul însă trebuie să aducă un certificat comunal, ca să dovedească, că are avere are. Acest certificat e scutit de timbre.

Toți, care au avut judecăți mari cu apeluri și cu recursuri știu că mereu trebuie să plătească timbre.

Legea aceasta nouă spune așa, că omul poate să aleagă; sau să tot plătească timbre de câte ori se cere sau să plătească odată dela dela început 1600 Lei ca să nu mai aibă năcaz.

Toate-s bune și frumoase, dar mai bine ar fi ca oamenii să se impace acasă, căci știm cu toții proverbul:

„Mai bine o împăcare strâmbă decât o judecată dreaptă”.

I. Sârbu

Cum a sburat Vlaicu la Târgu-Mureș în anul 1912

Treizeci de ani dela moarrea lui Aurel Vlaicu (1913—1943)

Cei dintâi veneau țărani români, gătiți frumos, ca de sărbătoare. Doar sărbătoare era ziua aceasta, poate cea mai frumoasă sărbătoare națională a Românilor ardeleni, pe acele timpuri. În curând au început însă să se arate și țărani sași și unguri printre satele de Români, ba n'au lipsit nici orașenii cari au venit cu ceva mai târziu și ei în număr mare. Astfel, pe la orele 3, câmpia era plină de mulțimea adunată. Era o adunare de oameni cum nu s'a mai pomenit de mult — spuneu bătrânii.

Mulțimea a fost așezată pe patru rânduri lungi în așa fel, că în mijlocul ei încheia un șopron de scânduri — hangar, cum i-am zice astăzi — în care era adăpostit avionul lui Vlaicu. Oamenii așteptau să i-se deschidă porțile și să iasă din el pasărea, la al cărei sbor s'au adunat ei acolo. Dar timpul trecea și Vlaicu era încă nevăzut. Unii începeau să-și piardă răbdarea și să se întrebe că ce-i, pentru ce nu se arată odată. Alții făceau fel de fel de prorocii, că nu te poți aștepta la nu știu ce lucru mare, căci de vreun an a mai fost în acest oraș un aviator de neam străin și nu s'a putut ridica cu mașina lui mai sus decât ea la vreo trei metri, ba trecând cu avionul și pe deasupra Mureșului era cât pe aci să cadă în apă. Dacă un străin, Neamț, Englez sau Francez, era să pățească așa, la ce te poți aștepta dela un Român, ziceau Ungurii, cari cu toate că venira în număr destul de mare, totuși nu vedeau cu ochi buni isprava aviatorului român, despre care de mult spuneau câte ceva și gazetele ungurești și nemțești din țară. Românii însă aveau toată nădejdea că, după cum a putut face Vlaicu să se minuneze toți privitorii săi din alte orașe, tot așa va face și aici, iar în gândul lor mai îndreptau și câte o scurtă rugăciune către Dumnezeu, un „Doamne ajută!“ spus din adâncul inimii lor.

În sfârșit, pe la orele 4, iată că se deschide șopronul și, după ce câțiva oameni scot avionul, vine și Vlaicu însoțit de 2-3 prieteni, în fața mulțimii. Parcă-l văd și acum. Era cu ceva mai înalt decât omul mijlociu, cam uscățiv și negricios la față. Un om frumos, în floarea bărbăției. Toți îl priveșc cu luare aminte, urmărindu-i fiecare mișcare. În câteva clipite motorul e pus în lucrare și sbârnea cu putere, iar Vlaicu se uită în fugă la toate părțile mașinii, ca să vadă dacă sunt în bună rânduială, apoi se urcă în ea și se așează, cum trebuie, la cârmă. Lumea îl privește cu ochii înăordați. După o scurtă așteptare pasărea uriașă o ia la fugă cu stăpânul ei, încât credeai că și-a pus în gând să rupă șirul de oameni ce-i stătea în față. Dar toată alergarea aceasta nu e mai lungă ca de vreo 40 de metri și avionul de-

odată se deslipește de pământ, mai întâiu cu roatele de dinainte, apoi cu cea dinapoi și se ridică în aer. Toată lumea îl urmărește cu răsuflarea oprită, parcă ar fi încremenit. În curând se ridică avionul la vreo 60-80 de metri și face un ocol mare deasupra privitorilor. Vlaicu face în acest timp semn cu mâna mulțimii de jos, ca și cum i-ar da binețe și lasă să cadă o ploaie de hârtii asupra ei, iar din rândurile acesteia Românii îi răspund din răspuțeri: „Trăiască! Trăiască!“

Același strigăt se aude și în limba ungurească și nemțească ici-colea, mai slab, parcă s'ar teme să-i aducă iscusitului maestru lauda la care avea tot dreptul și numai după cât sburase până atunci. Ba unul din domni unguri, care se găsea în apropierea unei cete de Români, nu s'a sfiit să le spună acestora verde în față: „Ce tot strigați atâta: Trăiască, trăiască. Nu vă gândiți că s'ar putea întâmpla să cadă?“ Numai că n'a spus: „Vede-a-l-aș căzând“, atât era de stăpânit de pizmă.

Dar parcă i-ar fi auzit Vlaicu și ar fi vrut să-i dea numai decât o desmintire. Abia-i scăpă aceleia vorba din gură și avionul se ridică sus, sus de tot, încât nu se vedea mai mare ca un porumbel, iar sunetu-i nu se auzea mai tare ca al unei sbârnaitoare făcută de copii, ca jucărie. Gândeai că numai acum a apucat la largul său, așa se învârtea de minunat în cercurile largi în cari sbura deasupra capetelor multe cu privirea ațintită spre cer. Însă dela o vreme, întocmai ca berzele cari la început de toamnă, după câteva rotocoale de sbor, pornesc la drum spre miazăzi, se îndreaptă și pasărea lui Vlaicu în altă parte, spre soare-răsare, și sbură-sbură înainte, tot mai departe și mai departe, până când pieri cu totul în zare. Abia acum s'a desmetecit lumea din uimirea de care era stăpânită și începu să laude iscusința meșterului învățat.

Au trecut minute lungi de așteptare și avionul încă nu se ivi. Mulți dintre privitorii atât de însufleșiți adineaori începeau să dea semne de neliniște. „Ce să fie? Pentru ce nu se mai înapoiază Vlaicu? Doar nu se va fi întâmplat cumva vreo nenorocire, spre bucuria celor plini de pizmă?“ se întrebau unii. „Aș, nu se poate“ — răspundeau alții, — „Vlaicu știe ce face. Dacă i-a dat Dumnezeu o minte așa de luminată încât a putut face o mașină de sburat, apoi de bună seamă știe el și cum să și-o cârmuiască, nu vă temeți. Cap are ăla odată, nu numai așa!“

(Va urma.)

E. Bucur

De pe Țara Oltului

O grădină militară de zarzavat

În decursul ultimei ierni s'a vorbit mereu, insistent, că la ferma Șercaia, se va instala Centrul de Instrucție Făgăraș, refugiat acolo dela Sfântu Gheorghe. Ce destinație se va da oare acestui teren de cultură? — se întrebau mulți.

În primăvara anului acesta, deodată cu ivirea ghiocelilor și nuscelilor, au început tractoarele să are, răsturnând brezde mari, din cari eșau aburi și o parte mare din acest teren cultivabil a fost transformat în o grădină de zarzavat, pentru Centrul de Instrucție Făgăraș.

Am fost acum la această grădină militară de zarzavat dela ferma Șercaia și am rămas mirat de cele ce am văzut. Dela ușa de intrare am pornit spre dreapta și am intrat în o grădină, unde acum câțiva ani, fostul administrator de pe atunci dl Minuț Babeș, un bun gospodar și financiar, a plantat sute și sute de altoi de măr. Am fost primit de dl plutonier-major Hristache Stănescu, dela Centrul de Instrucție Făgăraș, care este șeful acestei grădini militare de zarzavaturi și care m'a și condus apoi peste tot prin această frumoasă grădină.

Printre rândurile de altoi a fost ceapă, varză și castraveți.

Suntem în luna Octombrie și cu toate acestea și după seceta din ultimul timp găsim castraveți mari, verzi ca iarba verde, cultivați fără irigație de apă, căci această grădină e sus pe un platou. La mine în grădină s'au uscat și rugii de castraveți iar aici sunt castraveți mari și verzi.

Coborâm în jos, prin un defileu străjuit de brazi. Pe vremuri acolo se depozita gunoia din grajd. Acum e un câmp cu dovlecei mari și mici, dintre cari zilnic se recoltează și se trimit la Făgăraș, la Centrul de Instrucție. Acolo unde pe vremuri erau șirele de paie, văd acum un câmp înroșit de sânge. Sunt roșiile, pătlăgelele roșii, cari atârna greu pe tulpine. Sunt mari, uriașe, ca și ciorchinele de strugur din biblicul Canaan. Sunt roșii lungărețe (prunișoare), iară altele rotunde.

De aici se transportă zilnic câte 2—3 căruțe de zarzavaturi la Centrul de Instrucție Făgăraș, care astfel nu mai e nevoit să cumpere vagoane de ceapă, varză, etc., dela o bulgărie străină. Această grădină a fost lucrată de soldați, având zilnic un efectiv de 70 soldați.

Am văzut și am admirat rodul muncii d-lui Stănescu și al ostașilor lui, cari sunț dintre cei concentrați. L-am întrebat pe dl Hristache Stănescu, dacă e subofițer de carieră și mi-a spus, că da, și că numai acum a ajuns să-și exercite meseria pe care a învățat-o în școală.

A absolvat școala de agricultură din Steharet, jud. Olt. În anul 1927 a intrat în armată și a făcut numai armată. În Ianuarie a. c., a fost la

Turda la un curs de perfecționare și din primăvara aceasta a început să-și exercite profesiunea de grădinar militar. De aceste foloase ar trebui să se țină cont și în armată. Absolvenții liceelor industriale, să fie întrebuințați în arsenale și fabricile militare, cei ai liceelor comerciale la aprovizionare, etc., aducând toți aceștia un folos mai mare armatei și țării.

În drum spre locuințele din fermă, pe un colnic, stând jos pe iarba, în bătaia dogoritoare a razelor de soare, un pâlce de soldați cântă vioși și lucrează cu zor. Sunt elevi dela Școala de subofițeri din Făgăraș, Toca-toca-toca, pe acest ritm bat inul de frunze și cântă cu tot elanul tinereții lor. Doi soldați frâng cânepa cu melița, luând în felul acesta ocupația predilectă a țărancii, iară alții, stând în careu, desfac fasolea pentru sămânță. E aici o muncă de albiu și furnică.

L-am felicitat pe dl Stănescu și am plecat, dorindu-i să poată realiza tot mai mult în anii viitori, după primul an de experiență, arătând în felul acesta, ce folos mare aduc grădinile militare de zarzavaturi.

Valeriu Crișan

Instrucțiuni

Pentru protecția contra atacurilor aeriene inamice

Măsuri de luaf la darea alarmei

La auzul semnalului de alarmă, trebuie stinse toate luminile, focurile dela mașinile de gătit, sobe, calorifere, etc.

Inchideți apa dela căminul de apă al imobilului.

Ușile locuinței și ferestrele să fie lăsate deschise, spre a nu fi smulse de suflul bombelor.

Luaf măsuri ca în podul imobilului și la fiecare etaj să se găsească în permanență o persoană mai curajoasă, care să supravegheze căderea bombelor incendiare pe casă sau în interiorul imobilului.

La auzul semnalului de alarmă, coborâți grabnic, dar în liniște, în adăpost, luând valiza cu lucrurile de primă necesitate, de mare valoare, precum și actele legale de identitate, apă și hrană.

În adăpost, păstrați tăcere, nu fumați și supuneți-vă dispozițiilor șefului adăpostului.

Nu părăsiți — sub nici un motiv — adăpostul înainte de încetarea alarmei.

Nu uitați că orice rănit, precum și familiile celor ce au murit în timpul bombardamentelor aeriene inamice din cauză că nu s'au adăpostit, nu vor avea dreptul la pensie sau despăgubiri.

Dacă alarma aeriană vă surprinde departe de casă, intrați în adăpostul sau tranșeea cea mai apropiată, dând ascultare ordinelor date de șeful adăpostului.

În cazul de foc, dărâmaturi, ră-

